

Keskusvaalilautakunnan lausunto Keuruun kaupungin kiinteistöohjelmasta suunnitelmakaudelle 2026-2035

Jos kaupunginhallitus päätyy Keuruun kaupungin kiinteistöohjelman pääluvun 5 alaluvussa 5.12 ”Kaupungintalo” kohdassa 2.12.4 ”Johtopäätökset ja ehdotukset” esitettyyn kaupungintalon korjauksen vaihtoehdoksi purkaminen -ehdotuksen mukaiseen ratkaisuun, pyytää keskusvaalilautakunta ottamaan huomioon seuraavaa:

1 Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa monista vaalien keskeisistä käytännön järjestelyistä

Vaalitoimitsijoiden kouluttaminen, vaalitietojärjestelmän käyttöönotto sekä vaalipäivän äänestyksen, ennakkoäänestyksen ja laitosaänestyksen muu valmistelu

Keskusvaalilautakunta vastaa muiden kunnan vaaliviranomaisten kouluttamisesta vaalien aikaisiin tehtäviin. Kouluttamisesta osa voidaan toteuttaa etänä, mutta osa koulutuksesta ja vaalitietojärjestelmän käytön harjoittelusta tapahtuu valtakunnallisesti samanaikaisesti Oikeusministeriön valvomana erillisen ohjeistuksen ja valtakunnallisen aikataulun mukaisesti: tietyt toiminnot suoritetaan jokaisessa kunnassa samanaikaisesti ja silloin vaaliviranomaisilla on oltava ne laitteet käytössä, joilla äänestystoiminnot tapahtuvat vaalien aikana. Näitä ei voi toteuttaa etänä.

Vaalimateriaalin käsittely sekä sen asianmukainen säilyttäminen, vaalien ennakkoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen sekä ennakkoäänestysasiakirjojen asianmukainen säilyttäminen

Vaalimateriaaliin, sen käsittelyyn ja säilyttämiseen, liittyvien tehtävien hoitamiseksi on oleellista, että kunnan keskusvaalilautakunnalla on käytössä sellaiset tilat, joissa äänestysasiakirjojen käsittely (tarkastamiset ja laskeminen) on mahdollista sekä vaalimateriaalin asianmukainen säilyttäminen on mahdollista. Keskusvaalilautakunnan on huolehdittava, että kunnassa on riittävä määrä äänestysasiakirjoja vaalien aikana. Asiakirjoista huomattava osa, kuten äänestyslipukkeet ja vaalikuoret on säilytettävä lukitussa tilassa. Ennakkoäänestysasiakirjat tulee edelleen säilyttää lukitussa tilassa, kuten kassakaapissa. Vaalien aikana muodostuu paljon sellaista paperimuodossa olevaa aineistoa, mitä keskusvaalilautakunnan tulee säilyttää

- kunnes vaalit ovat lainvoimaiset
- kunnes seuraavat vastaavat vaalit ovat lainvoimaiset

Tämä aineisto vaatii sille osoitetun tilan. Keuruun keskusvaalilautakunta säilyttää vaalimateriaalia Keuruun kaupungintalossa tiloissa, joihin on rajoitettu pääsy mikä mahdollistaa henkilötietoja sisältävän materiaalin turvallisen säilymisen sellaisissa olosuhteissa, ettei materiaalin kunto heikkene.

Keskusvaalilautakunnalle tulee olla osoitettavissa sellaiset tilat käyttöön, jotka mahdollistavat edellä luetellut tarpeet materiaalin säilyttämiseen, asiakirjojen tarkastamiseen ja äänten laskemiseen ilman materiaalin tarpeetonta siirtelyä. Ennakkoäänestysasiakirjojen siirtämiseen liittyy aina riskejä esimerkiksi tietosuojan ja vaalisalaisuuden vaarantumiseen.

Ennakkoäänien laskenta ja kuntavaaleissa vaalipäivän äänten tarkastuslaskenta sekä äänestyslipukkeiden asianmukainen säilytys

Keskusvaalilautakunta suorittaa ennakkoäänien vaalikuorten laskennan vaalisunnuntaita edeltävänä perjantaina ja luovuttaa ennakkoäänit vaalipäivää edeltävänä lauantaina vaalipiirilautakunnalle. Laskeminen edellyttää sellaista kokoushuonetta, missä on tilaa suorittaa laskeminen sekä huoneen läheisyydessä sellaista säilytystilaa, missä vaalikuoret voidaan säilyttää turvallisesti.

Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta suorittaa ehdokaskohtaisen ennakkoäänien laskennan ja vaalipäivän äänten tarkastuslaskennan. Laskeminen edellyttää sellaista kokoushuonetta, missä on tilaa suorittaa laskeminen myös lisähenkilöstön kanssa sekä huoneen läheisyydessä sellaista säilytystilaa, jossa äänit voidaan säilyttää turvallisesti.

2 Kunnanhallitus päättää ennakkoäänestyspaikoista ja ajoista sekä vaalipäivän äänestysaluekohtaisista äänestyspaikoista

Kaupungintalo on ollut ennakkoäänestyspaikkana laajimmin auki, ja koska keskusvaalilautakunnan toimista sekä materiaalin säilytys että äänestysasiakirjojen käsittelyyn liittyvät tehtävät ovat sijoittuneet myös kaupungintalolle, on toteutus ollut logistisesti vähemmän kuormittava verrattuna siihen, millaisia resursseja vaatisi materiaalin siirtely toimipisteiden välillä. Kuntalaiset ovat tottuneet kaupungintaloon ennakkoäänestyspaikkana ja kaupungintalo on esteetön. Oikeusministeriö ohjeistaa kunnanhallituksia huomioimaan ennakkoäänestyspaikkojen määräämisessä muun muassa sen, että ennakkoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjän on helppo tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat ja tämän kaupungintalo täyttää.

Kaupungintalon ennakkoäänestyspiste on ollut vaalien aikana vähintään kuutena päivänä seitsemästä avoinna äänestäjille klo 9.00 alkaen klo 17.-20.00 saakka, lauantaina 10.00-15.00. Keuruun kaupungin ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoina on toiminut vuosien 2024-2025 vaaleissa kaupungin oma henkilöstö (johtoryhmän linjaus 2023). Kaupungintalo on mahdollistanut isolle osalle ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoita sujuvan siirtymän vaalivuoron ja muiden työtehtävien välillä.

Mikäli kaupunginhallitus hyväksyy esityksen kaupungintalon purkamisesta, tulee ennakkoäänestystä varten olla sellainen tila, joka mahdollistaa materiaalin turvallisen säilyttämisen sekä on tiloiltaan sellainen, missä on sekä vaalitoimitsijoiden työskentelylle riittävät tilat että äänestäjille jonotustilaa. Edelleen on syytä huomioida

keskusvaalilautakunnan tehtävät liittyen materiaaliin ja äänestysasiakirjojen käsittelyyn: onko kaupungintalolle vaihtoehtoisessa tilassa mahdollista säilyttää materiaaleja ja tarvikkeita sekä pystytäänkö sinne järjestämään tilaa äänestysasiakirjojen tarkastamiselle? Lisäksi tulee ottaa huomioon henkilökunnan kuormittumiseen liittyvät tekijät silloin, kun vaalitoimitsijoina käytetään kaupungin omaa henkilökuntaa.